SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ
SVO/EVY/Mika Mänttäri

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

HE 214/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n sekä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

1. Työtapaturma- ja ammattitautilain muuttaminen

Työtapaturma- ja ammattitautilaki on ollut voimassa 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen. Lain soveltamisessa on havaittu korjausta vaativia lainkohtia. Ehdotetuista muutoksista suurin osa on lähinnä lakiteknisiä. Varsinainen sisällöllinen muutosehdotus koskee pakollisen vakuutuksen vuosityöansion laskentaa tilanteissa, joissa yrittäjätoiminta on päättynyt ennen vahinkotapahtuman sattumista työsuhdetyössä. Esityksellä ei ole merkityksellisiä taloudellisia vaikutuksia, eivätkä ehdotetut muutokset vaikuta työnantajien vakuutusmaksuihin.

8 §. Työntekijänä tehtävä työ

Pykälä koskee lain henkilöllistä soveltamisalaa. Pykälän 7 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsen henkilöksi, johon sovelletaan tätä lakia. Nykyinen sanamuoto ei kata maakuntapäivien jäseniä, mutta heidät on kuitenkin jo aikaisemman lain aikana vakuutettu eikä heitä ollut tarkoitus jättää lain soveltamisalan ulkopuolelle. Voimassa olevan lain aikana vakuuttamista on käytännössä jatkettu lainkohdan laajentavalla analogisella tulkinnalla, mutta asian kirjaamista lakiin on pidettävä lain sisällöllisen tarkkarajaisuudenkin vuoksi perusteltuna.

13 §. Suomessa tehtävä työ

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi terminologinen tarkennus. Momentissa ehdotetaan käytettäväksi ilmaisua ”kansainvälinen sopimus” ilmaisun ” Suomea sitova sosiaaliturvasopimus” sijasta tulkinnallisen epäselvyyden välttämiseksi.

75 §. Yrittäjätyön ansioiden laskeminen vuosityöansioon

Jos työntekijä on ollut tapaturmavakuutettu yrittäjänä kolmena vahinkotapahtumaa edeltävän vuoden aikana yhtenä tai useampana vuotena, näiden vuosien työansioihin ehdotetaan laskettavaksi mukaan aikaisemman yrittäjätyön ansio. Ehdotettu muutos estää eräiden väliinputoamistilanteiden syntymisen. Näin on voinut nyt käydä, jos työsuhdetyö on tapaturman sattuessa vasta alkanut, koska työsuhteen ansiotasoa ei ole voitu ottaa suoraan vuosityöansion perusteeksi eikä voimassa olevan lain mukaan aikaisempia yrittäjätyön ansioita voida myöskään ottaa huomioon. Tällaisia tapauksia on arvioitu olevan käytännössä enintään muutamia kymmeniä vuodessa, joten vaikutukset korvausmenoon ja vakuutusmaksutasoon ovat hyvin vähäiset.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi
Puhelin 0295 16001
Telekopio (09) 6980 709
e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

139 §. Korvauksen maksaminen työnantajalle ja sairauskassalle

Oppisopimuskoulutusta koskeva viittaus ehdotetaan muutettavaksi, koska uusi ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tulee voimaan 1 päivä tammikuuta 2018.

202 §. Korvauksesta tehtävät vähennykset

Pykälässä ehdotetaan täsmennettäväksi, mitä tarkoitetaan vapaa-ajan vakuutuksen tapaturma-eläkkeestä vähennettävällä työkyvyttömyyseläkkeellä. Tapaturmaeläkkeestä vähennettäisiin täyden pysyvän työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi osatyökyvyttömyyseläke sekä kuntoutustuki, joka määräaikainen on työkyvyttömyyseläke. Samalla tarkennettaisiin epäselvyyden välttämiseksi momentin sanamuotoa lisäämällä vähentämisen edellytykseksi, että vähennettävän eläke-etuuden pitää johtua samasta vahinkotapahtumasta kuin tämä lain mukainen korvaus. Edellytys oli jäänyt epähuomiossa pois alkuperäisestä sanamuodosta, vaikka se on todettu sekä 1 momentissa että saman 2 momentin perhe-eläkettä koskevassa virkkeessä.

225 a §. Finanssivalvonnan valvontatehtävä

Lakiin ehdotetaan palautettavaksi aikaisemmassa laissa ollut säännös, jossa tarkennetaan Finanssivalvonnan toimivaltaa valvoa Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintaa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnalle kuuluisi tapaturmavakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta. Finanssivalvonta on katsonut, että sen toimivaltaa koskevat yleiset säännökset Finanssivalvonnasta annetussa laissa eivät määrittelisi riittävän tarkasti sen toimivaltaa valvoa Tapaturmavakuutuskeskusta.

268 §. Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi työeläkeindeksillä tarkistettavien etuuksien luetteloon hoitotuki ja vaatelisä, jotka ovat lakia säädettäessä jääneet virheellisesti pois säännöksestä. Samalla korjattaisiin kielellisesti momentin viimeistä virkettä.

2. Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 63 ja 169 §:n muuttaminen

63 §. Muusta toiminnasta saatujen ansioiden huomioon ottaminen vuosityöansiossa

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi työtapaturma- ja ammattitautilain 75 §:ään ehdotettavan muutoksen vuoksi. Jos maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla korvausta saava vahingoittunut on vahinkohetkellä myös työsuhdetyössä, sen työn osalta vuosityöansiolaskelmassa noudatettaisiin, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädettäisiin muun yrittäjätyön huomioon ottamisesta vertailuajan työansioissa.

169 §. Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sama korjaus kuin työtapaturma- ja ammattitautilain 268 §:ään.

3. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttaminen

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka jäi erehdyksessä tekemättä, kun lakia käsiteltiin eduskunnassa aiemmin tällä syyskaudella (HE 74/2017 vp , EV 97/2017 vp). Lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi myös muut työttömyysturva-asioita käsittelevät tahot kuin kansaneläkelaitos velvollisiksi toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.